

નમસ્કાર ગાંધીનગર

પમરાટ

કશુંઘ કચાં હવે કેં લાથમાં છે
નજર સામે જુઓને જગતમાં છે

ઘણાં એવાંય લોકો છે જગતમાં
ચું જે જે પતંગો કાપવા છે

ઘડી તો પણ શક્યા ના જિંદગીને
વિચારો તો બધાંના ફંકડા છે

રકે છે એટલે માની ન લેશો
રકે છે એ લદાંયે આપણાં છે

નથી જો પ્રેમ જેણું કેં કશુંઘ
હૃદયમાં દોસ્ત, કોની આવજા છે?

ગંગાનું એ જ કારણથી લખું છું
જરા આ શાદીને અજવાળા છે.

ડૉ. દક્ષેશ ટાકર.

પાયોચ

વિચારોની ગતિ....

આમ જોઈએ તો વિચાર એ જ જીવન છે.. જગતમાં અનેક પ્રાણીઓ વસે છે.. માણસ એક જ એનું પ્રાણી છે જીવાની આગવી આવત છે.. અને એટલે જ લાશી, સિંહ, ગોડા કે અનેક શક્તિશાળી પ્રાણીઓને પણ પાણાનું ગુલામ ભાવાનીને રાણી શકે છે.. એ પક્ષીની માક ક આશરામાં વહિયાની શકે છે.. વોડા કે લેટ કરતાં પણ વધારે જરૂરી શક્યાને એવાં યંગોની મદદથી અને પાણળ ગાંધી શકે છે.. આ બધાની પાછળા જે ચાલકબળ છે એ એની વેચારિક શક્તિ ગાંધી શક્યા.. ફુલને વહન કરતું એટલે કુલ એની પાણ તો ચાલ લાથ્યો ખેલ ગણાય પરંતુ એને પણ વજન હોય છે એવું કોઈ કહે ત્યારે ફુલ એટલે નાજુક સંબંધ એમ જ ગાંધી શક્યા.. સંબંધને વહન કરવાનું કામ સાચે જ કરીન છે.

આપણો જે વિચારીએ છીએ એ જ આપણને વાસતવામાં મળે છે.. આ એક વિસ્તય છે.. ઇચ્છાનો એક આપણો પ્રભાવ લોઈ શકે.. જીનું વિચારોને એવું જ થશે.. માણસ જેણું વાવે છે એવું જ પ્રાણ કરતો રહે છે.. ઇચ્છાનું વાલો લોઈ શકે છે એ તો તમારે જુનું જે.. અને મધ્યમથી પાણ પણ હોય છે.. આપણી પરંતુ જુનું એ મહાની વાત બની હોય છે.. જગતમાં બધું પાણી શક્યા છે.. જીની પાછળાની એવી વિચારિક શક્તિ ગાંધી શક્યા.. ફુલને વહન કરતું એટલે કુલ એની પાણ તો ચાલ લાથ્યો.. એવું કોઈ કહે ત્યારે ફુલ એટલે નાજુક સંબંધ એમ જ ગાંધી શક્યા.. સંબંધને વહન કરવાનું કામ સાચે જ કરીન છે.

આપણો જે વિચારીએ છીએ એ જ આપણને વાસતવામાં મળે છે.. આ એક વિસ્તય છે.. ઇચ્છાનું વાલો લોઈ શકે.. જીનું વિચારોને એવું જ થશે.. માણસ જેણું વાવે છે એવું જ પ્રાણ કરતો રહે છે.. ઇચ્છાનું વાલો લોઈ શકે છે એ તો તમારે જુનું જે.. અને મધ્યમથી પાણ પણ હોય છે.. આપણી પરંતુ જુનું એ મહાની વાત બની હોય છે.. જગતમાં બધું પાણી શક્યા છે.. જીની પાછળાની એવી વિચારિક શક્તિ ગાંધી શક્યા.. ફુલને વહન કરતું એટલે કુલ એની પાણ તો ચાલ લાથ્યો.. એવું કોઈ કહે ત્યારે ફુલ એટલે નાજુક સંબંધ એમ જ ગાંધી શક્યા.. સંબંધને વહન કરવાનું કામ સાચે જ કરીન છે.

વિચારાની એક ગતિ હોઈ શકે.. વિચારાનો એક મુક્કામ હોય.. આપણાને એ રસે કેટકેટલા ચહેરા મળતા રહે છે.. અનેક કોઈઓ અને દિશાઓ ઉઘડતી રહે છે.. આપણે કાય ચહેરાને પસંદ કર્યો એ બાલત ઉપર જ આપણા વિચારાની સફળતા ટકેલી હોય છે.. કંબિ આ બધાં વિસમયે પામતો રહે છે.. અને એના શાફ્ટો થી એને સજાવતો રહે છે.

પદે લી
ઓક્ટોબર-૧૯૬૮ના દિવસે
એક અસામાન્ય બાબત
દિલ્હીના પાલમ હવાઈ મથકે
ગ્રેન મળી. આ પણ જે જુને
તેના ગણે જલ્દીથી ઉત્તે તેની
ન હતી. દિલ્હીમાં એર
ઇન્ડિયાની એક કલાર્ડામંથી
એક સાધારણ ગમડિયા જેવા
લગતા પ્રવાસી એરકાફિટાંપણી
બહાર આવીને સીરી ઉત્તરવા
લાગ્યા. આ સામાય
માણસની લિંગાઈ જોકે પ્રભાવી
હતી. લાથમાં એક નાનીએવી
ક્રુદ્ધાથી બાંધેલી પાંઠાંતી
મુખ ઉપર નરવી નમશ્વરી નાના
બાવ સાથે આ પદ્ધતિની
આદીની પરિધિ પરતી પર
ઉત્તરી રથા હતા. આ તો
એરપોર્ટ પર બનતી એક રોજિંદી ઘટના ગણ્યા. નેરી શી નવાઈ? પરંતુ આજે અસામાન્ય
બાબત એ હતી કે આ મહેમાનનું સ્વાગત કરવા એરકાફટની સીરી પાસે ભારતના
પ્રધાનમંત્રી ઉભા હતા. પહેરવાના એક જોડ કુપડા, એરફાનાની લાશ તથા એક શેરાંજી
સાથે હવાઈજિહાજામાથી ઉત્તરનાર આ વિચાર તથા સામાય માણસનું જુને કે
પ્રતિનિષિદ્ધ કર્યો હતો. પ્રધાનમંત્રી તેમજ એ અને ગ્રામીણ વાનાનું
ભાદ્યાથી સ્વાગત કર્યું. જો કે આ માનાનીને બાલરની સીરી રોનકમાં રસ ન હોય તેમ લગતનું
હતું. કંઈક કેવાં માર્ટી વિનંતી કરવાનાં આવી તારે મહાનામાં ગાંધીના આધીયાએ મૂઢું
છાંત રદ્દ શબ્દોમાં કર્યું: "ગાંધીજીએ જે પ્રેમ-આપણને શીખયો હતો તે આપણે ભૂવી
ગાંધીજીએ જે પ્રેમ-આપણને શીખયો હતો તે આપણે ભૂવી
દાખાં રેખાં લાંબા તે સન્દર્ભાં લાંબા તે સન્દર્ભાં લાંબા તે સન્દર્ભાં
અનુભૂતિ પર ભાગના એક રોજિંદી ઘટના ગણ્યા. નેરી શી નવાઈ? પરંતુ આજે અસામાન્ય
બાબત એ હતી કે આ મહેમાનનું સ્વાગત કરવા એરકાફટની સીરી પાસે ભારતના
પ્રધાનમંત્રી ઉભા હતા. પહેરવાના એક જોડ કુપડા, એરફાનાની લાશ તથા એક શેરાંજી
સાથે હવાઈજિહાજામાથી ઉત્તરનાર આ વિચાર તથા સામાય માણસનું જુને કે
પ્રતિનિષિદ્ધ કર્યો હતો. પ્રધાનમંત્રી તેમજ એ અને ગ્રામીણ વાનાનું
ભાદ્યાથી સ્વાગત કર્યું. જો કે આ માનાનીને બાલરની સીરી રોનકમાં રસ ન હોય તેમ લગતનું
હતું. કંઈક કેવાં માર્ટી વિનંતી કરવાનાં આવી તારે મહાનામાં ગાંધીના આધીયાએ મૂઢું
છાંત રદ્દ શબ્દોમાં કર્યું: "ગાંધીજીએ જે પ્રેમ-આપણને શીખયો હતો તે આપણે ભૂવી
દાખાં રેખાં લાંબા તે સન્દર્ભાં લાંબા તે સન્દર્ભાં લાંબા તે સન્દર્ભાં
અનુભૂતિ પર ભાગના એક રોજિંદી ઘટના ગણ્યા. નેરી શી નવાઈ? પરંતુ આજે અસામાન્ય
બાબત એ હતી કે આ મહેમાનનું સ્વાગત કરવા એરકાફટની સીરી પાસે ભારતના
પ્રધાનમંત્રી ઉભા હતા. પહેરવાના એક જોડ કુપડા, એરફાનાની લાશ તથા એક શેરાંજી
સાથે હવાઈજિહાજામાથી ઉત્તરનાર આ વિચાર તથા સામાય માણસનું જુને કે
પ્રતિનિષિદ્ધ કર્યો હતો. પ્રધાનમંત્રી તેમજ એ અને ગ્રામીણ વાનાનું
ભાદ્યાથી સ્વાગત કર્યું. જો કે આ માનાનીને બાલરની સીરી રોનકમાં રસ ન હોય તેમ લગતનું
હતું. કંઈક કેવાં માર્ટી વિનંતી કરવાનાં આવી તારે મહાનામાં ગાંધીના આધીયાએ મૂઢું
છાંત રદ્દ શબ્દોમાં કર્યું: "ગાંધીજીએ જે પ્રેમ-આપણને શીખયો હતો તે આપણે ભૂવી
દાખાં રેખાં લાંબા તે સન્દર્ભાં લાંબા તે સન્દર્ભાં લાંબા તે સન્દર્ભાં
અનુભૂતિ પર ભાગના એક રોજિંદી ઘટના ગણ્યા. નેરી શી નવાઈ? પરં